

Województwo
Śląskie

2019/2020

WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE

Rok wielkich wyzwań

Województwo
Śląskie

100-LECIE
POWSTAŃ ŚLĄSKICH
1919-1920-1921

2019/2020
**WOJEWÓDZTWO
ŚLĄSKIE**
Rok wielkich wyzwań

Rok wielkich wyzwań

Spis treści

14

02

**Śląski pakiet
dla gospodarki**

20

03

**Transformacja
regionu**

10

01

Zdrowie

28

05

**Projekty
unijne**

30

06

Infrastruktura

36

07

Park Śląski

40

08

**Powstania
Śląskie**

42

09

Kultura

48

10

Sport

Jakub Chęłstowski

Marszałek Województwa Śląskiego

Drugi rok rządów

Zmiana jest stałym elementem życia, które pisze różne scenariusze. Tworząc plany na 2020 rok, spoglądaliśmy w przyszłość z optymizmem i nadzieją. Rzeczywistość boleśnie zweryfikowała te ambitne plany i założenia. Przyszło nam się zmierzyć z kryzysem bez precedensu w dotychczasowej historii. Zadziałaliśmy błyskawicznie, oferując wsparcie służbie zdrowia i bezpieczeństwo zdrowotne mieszkańcom.

Jako jeden z pierwszych regionów w Unii Europejskiej wypracowaliśmy z Komisją Europejską przesunięcie środków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na walkę z koronawirusem. Musieliśmy przeddefiniować nasze priorytety, dając tlen regionalnej gospodarce i tworząc opiewający na kwotę 1,4 mld zł „Śląski Pakiet dla Gospodarki”. To realne wsparcie realnych problemów, środki trafiły bowiem bezpośrednio do firm. Realizacja tego przedsięwzięcia pozwoliła przedsiębiorcom uzyskać finansowe wsparcie, dzięki któremu udało im się zachować tysiące miejsc pracy i przetrwać ten trudny czas.

Wierzę, że pomoc skierowana do przedsiębiorców, inwestycje w służbę zdrowia i zakup nowoczesnego sprzętu spowodują, że gdy uporamy się już ze skutkami pandemii, nasze szpitale będą jednymi z najlepiej wyposażonych placówek w tej części Europy, a firmy coraz bardziej konkurencyjne na rynku międzynarodowym.

Kryzys spowodował, że musieliśmy zmienić priorytety i skupić się na wyzwaniach, jednak ani na chwilę nie zrezygnowaliśmy z wizji rozwoju województwa śląskiego, intensywnie pracując nad strategią „Zielone Śląskie 2030” i poprawą jakości życia. To właśnie jakość życia decyduje o tym, czy chcemy mieszkać, zakładać rodziny i rozwijać się w danym miejscu. To dla nas ogromne wyzwanie, by zmienić utrwalony przez lata stereotyp Śląska, odczarować wielokulturowy, różnorodny i silny tradycją region.

Walczyliśmy o dobrą jakość powietrza, lepszą, ekologiczną komunikację, rewitalizację terenów przemysłowych, które na trwałe wrosły w krajobraz regionu, pamiętamy też o naszej historii i tradycji, troszcząc się o pamięć i godne uczczenie stulecia wybuchu Powstań Śląskich. To nasz ukłon dla bohaterskich postaw naszych przodków, dzięki którym Śląsk wrócił do Ojczyzny. Sięgając wstecz, spoglądamy w przyszłość. Inwestujemy w Park Śląski i chcemy zmienić go w przestrzeń nowoczesną i przyjazną wszystkim pokoleniom.

Wzmacniamy markę Stadionu Śląskiego, organizując w Kotle Czarownic imprezy sportowe z udziałem największych gwiazd. Jednocześnie udostępniamy ten obiekt najmłodszym adeptom sportu, motywując ich do dalszej pracy. Udana współpraca z rządem premiera Mateusza Morawieckiego sprawia, że województwo śląskie intensywnie rozwija się pod względem infrastrukturalnym i społecznym.

Wierzę, że kryzys związany z pandemią koronawirusa stanie się dla nas wszystkich impulsem do rozwoju. Zareagowaliśmy skutecznie, jednak przed nami wciąż długa droga do tak oczekiwanej przez wszystkich normalności. Naszym priorytetem jest dziś zdrowie i życie mieszkańców, dbamy o zapewnienie bezpiecznych warunków pracy służbom medycznym i wspieramy lokalną gospodarkę. Tylko współpracując, jesteśmy w stanie wygrać tę walkę.

Z poważaniem

Jakub Chełstowski

Marszałek Województwa Śląskiego

Wojciech Kałuża

Wicemarszałek Województwa Śląskiego

Walka z pandemią koronawirusa to proces długotrwały. Już widać, że będziemy zmagać się z tym wyzwaniem przez kolejne miesiące. Dziś wiemy więcej niż wiosną, kiedy Zarząd Województwa musiał działać błyskawicznie i wesprzeć szpitale w regionie. W efekcie nigdzie nie zabrakło łóżek dla pacjentów, nie było również problemów ze sprzętem niezbędnym do leczenia. To wymagało odważnych decyzji, ale także koordynacji działań na każdym szczeblu, współpracy z samorządami i stroną rządową. W oparciu o przekazane środki możliwy był zakup niezbędnego sprzętu oraz środków ochrony osobistej. W regionie na walkę z COVID-19 rozdysponowano aż 123 mln zł, udało się dokonać zmian w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Śląskiego i przekierować znaczne środki na walkę z pandemią. Wsparliśmy placówki sprawujące opiekę nad seniorami, powołaliśmy Solidarnościowy Fundusz Wsparcia dla Szpitali Powiatowych, daliśmy impuls do przetrwania tych trudnych chwil gospodarce.

Zdrowie i wsparcie gospodarki to dwa najważniejsze wyzwania, z którymi przyszło nam się zmierzyć w tym trudnym roku. W programie regionalnym udało się przekierować 75 mln euro, czyli ponad 320 mln zł, na działania w wymiarze społecznym i gospodarczym. Komisja Europejska przychyliła się do naszego wniosku i zwiększyła o 33 mln euro (148 mln zł) dotację dla przedsiębiorców. To niezbędny zastrzyk pieniędzy, żeby móc ochronić miejsca pracy i pomóc właścicielom firm przetrwać ten trudny czas. Śląski Pakiet dla Gospodarki, opiewający na łączną kwotę 1,4 mld zł, to kompleksowe wsparcie przeznaczone dla przedsiębiorców. Takie działanie jest niezbędne również w samorządach. Mimo kryzysu nie rezygnujemy z inwestycji, z wydatkowania środków unijnych, które zmieniają oblicze regionu. To szereg zróżnicowanych inwestycji; od termomodernizacji budynków, przez modernizację linii kolejowych, rewitalizację Parku Śląskiego i obszarów poprzemysłowych, po kwestie społeczne. Zyskują gminy, zyskuje region, jednak beneficjentami tych zmian są przede wszystkim mieszkańcy województwa śląskiego.

Dariusz Starzycki

Wicemarszałek Województwa Śląskiego

Beata Białowas

Członek Zarządu Województwa Śląskiego

Jednym z największych wyzwań stojących przed władzami regionu jest poprawa jakości życia. Modernizujemy Planetaryum Śląskie, chcemy, żeby w nowoczesnej formie zachęcało do zgłębiania tajemnic nauki. Wzbogacamy też ofertę Śląskiego Ogrodu Zoologicznego, poprawiamy komfort życia zwierząt i sprowadzamy nowe gatunki, czego przykładem jest powrót pingwinów po 43 latach ich nieobecności. Jakość życia to nie tylko dobra edukacja, atrakcyjne miejsca pracy i bogata oferta wydarzeń, które przyciągają mieszkańców, ale również stan powietrza, którym oddychamy. Sejmik przyjął nowy „Program ochrony powietrza dla województwa śląskiego”. Jego celem jest wskazanie działań, których realizacja ma doprowadzić do poprawy jakości powietrza i ograniczyć niekorzystny wpływ zanieczyszczeń na zdrowie i życie mieszkańców. Aktualizujemy zapisy obowiązującej w regionie tzw. uchwały antysmogowej. Analiza potrzeb i doświadczeń gmin pomoże wprowadzić zmiany w uchwale, co ułatwi samorządowcom walkę ze smogiem. Prowadzimy akcje edukacyjne skierowane do najmłodszych, a przedszkolom z regionu przekazujemy oczyszczacze powietrza. To inwestycja w przyszłość i zdrowie najmłodszych mieszkańców.

Stawiamy na zrównoważony rozwój całego regionu. Naszym celem jest wsparcie wszystkich gmin, bez względu na ich wielkość czy charakter. Województwo śląskie to nie tylko duże miasta znajdujące się w centrum aglomeracji, ale też niewielkie gminy, w których wielu mieszkańców jest związanych z rolnictwem. Chcemy wyrównywać szanse rozwojowe, stąd kolejna edycja marszałkowskiego konkursu „Inicjatywa Sołecka”. Dzięki niemu lokalne społeczności mogą realizować projekty istotne z punktu widzenia mieszkańców. Zarząd województwa wspiera ponadto działania dotyczące budowy i modernizacji dróg dojazdowych do gruntów rolnych, które poprawiają jakość życia na wsi. Inwestujemy w edukację i rozwój najzdolniejszej młodzieży, przyznając uczniom stypendia, które pozwalają im poszerzać wiedzę i odkrywać nowe oblicza nauki. To szansa na zatrzymanie młodych ludzi w regionie i stworzenie im przestrzeni do rozwoju.

Izabela Domogała

Członek Zarządu Województwa Śląskiego

Jan Kawulok

Przewodniczący Sejmiku
Województwa Śląskiego

Sytuacja epidemiczna zdeterminowała w tym roku prace Sejmiku Województwa Śląskiego. We współpracy z Zarządem Województwa podjęliśmy szereg istotnych działań zmierzających do zminimalizowania skutków tej trudnej dla nas wszystkich sytuacji. To nie tylko zwiększenie nakładów finansowych dla jednostek ochrony zdrowia, ale także powołanie Solidarnościowego Funduszu Wsparcia dla Szpitali Powiatowych, które znajdują się na pierwszej linii walki z pandemią. To wsparcie pozwoliło doposażyć szpitale w regionie w niezbędny sprzęt ratujący ludzkie zdrowie i życie. Sejmik przyjął także jednogłośnie Strategię Rozwoju Województwa Śląskiego „Zielone Śląskie 2030”, która definiuje cele związane z transformacją regionu w perspektywie najbliższych lat.

01

Zdrowie

Władze województwa śląskiego błyskawicznie zareagowały na wybuch pandemii i wsparły szpitale, przekazując pieniądze na zakup niezbędnego sprzętu i środków ochrony osobistej. Jako jeden z pierwszych regionów w Unii Europejskiej uzyskaliśmy zgodę Komisji Europejskiej na przesunięcie środków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego. **Dzięki temu możliwe było przekierowanie 75 mln euro, czyli ponad 330 mln zł, na walkę ze skutkami pandemii.** W ten sposób realne stało się dofinansowanie szpitala na poziomie blisko 95 proc. kosztów kwalifikowanych. Wsparcie z Europejskiego Funduszu Społecznego pozwoliło na zakup środków ochrony osobistej, urządzeń do dezynfekcji, testów i odczynników do badania próbek na kwotę **88 mln zł**. Żaden z regionów nie przeznaczył na walkę z COVID-19 tak dużych środków.

330
mln zł

123
mln zł

Pomiędzy szpitale w regionie rozdysponowano aż 123 mln zł. Kwota 105 mln zł pochodzi z RPO Województwa Śląskiego, 12 mln zł to środki budżetu państwa, a 6 mln zł to wkład beneficjentów. Tak szerokie działania były możliwe dzięki udanej współpracy z Komisją Europejską i stroną rządową. Radni Sejmiku Województwa Śląskiego przyjęli uchwałę o przekazaniu dodatkowych **62 mln zł** na wsparcie szpitali. 21 mln zł przeznaczono na inwestycje, a 12 mln zł na walkę z COVID-19. W listopadzie br., ta kwota wzrosła już do 17,9 mln zł. Zarząd Województwa zdecydował ponadto o uruchomieniu **13 mln zł** dla placówek sprawujących całodobową opiekę nad seniorami. Dzięki tym pieniądзом możliwe było zatrudnienie nowych pracowników, specjalistów ds. opieki i pielęgnacji, zakup środków ochrony indywidualnej, a także doposażenie placówek w sprzęt niezbędny do walki z COVID-19. Kolejnych **65 mln zł** przeznaczono na zakup środków ochrony osobistej dla szpitali w regionie.

Sejmik Województwa Śląskiego przyjął uchwałę o powołaniu Solidarnościowego Funduszu Wsparcia dla Szpitali Powiatowych. **Środki w wysokości 11,8 mln zł zostały przeznaczone na zakup sprzętu niezbędnego do walki z pandemią.** To realne wsparcie dla samorządów. Województwo Śląskie zarządza największą w kraju siecią placówek medycznych, w tym 36 szpitalami. W walce z koronawirusem wspiera również szpitale, dla których organem prowadzącym są gminy i powiaty, czego przykładem może być Szpital Śląski w Cieszynie, który otrzymał 6 mln zł na utworzenie kompleksu leczenia chorób zakaźnych i chorób płuc. 1 mln zł przekazano także do Laboratorium Genetycznego Gyncentrum na zakup specjalistycznego sprzętu pozwalającego na zwiększenie dostępności badań diagnostycznych w kierunku wykrywalności COVID-19. Wsparcie w tym zakresie trafiło także do Centrum Onkologii w Gliwicach i Kardio-Med Silesia w Zabrze.

11,8
mln zł

02 Śląski pakiet dla gospodarki

1,4
mld zł

Województwo Śląskie

Śląski Pakiet dla Gospodarki to kompleksowa oferta działań i realna pomoc zaproponowana przez władze regionu dla przedsiębiorców. Pakiet powstał w oparciu o środki unijne zarządzane z poziomu regionu i stanowił uzupełnienie działań strony rządowej w ramach tzw. Tarczy Antykryzysowej. Pakiet oferuje wsparcie w postaci dotacji na inwestycje w rozwój przedsiębiorstw, daje również możliwość wsparcia kapitału obrotowego. **Wartość działań w ramach pakietu to 1,4 mld zł w pięciu filarach.**

Kryzys związany z pandemią koronawirusa spowodował konieczność zmiany w gospodarce i potrzebę wsparcia przedsiębiorców w ramach pożyczek, instrumentów bezwrotnych i realizację działań zmierzających do zachowania miejsc pracy w regionie.

Śląski pakiet dla gospodarki

FILAR 1 – 298 mln zł

Pożyczki obrotowe i płynnościowe wraz z uproszczeniami w zakresie wsparcia zwrotnego

Firmy mogą dzięki temu wsparciu wypłacać pracownikom wynagrodzenia, pokryć koszty najmu, przeznaczyć te środki na każdy aspekt działalności.

FILAR 2 – 640 mln zł

Outplacement i wsparcie pracodawców w utrzymaniu miejsc pracy

Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach wsparł prawie 47 tys. firm na kwotę ponad **564 mln zł**. To dofinansowanie do wynagrodzeń, szkolenia zawodowe dla osób bezrobotnych, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej,

a także staże, kursy językowe i komputerowe.

FILAR 3 – 360 mln zł

Wsparcie bezzwrotne i inwestycje w MŚP

W czterech rundach konkursu „Inwestycje w MŚP” złożono prawie 2,3 tys. wniosków na kwotę dofinansowania ponad 1 mld zł. Konkurs zorganizowano na specjalnych zasadach uwzględniających sytuację związaną z kryzysem w branżach szczególnie dotkniętych skutkami pandemii: gastronomii, turystyce, hotelarstwie, przemyśle czasu wolnego, handlu, usługach kosmetycznych, fryzjerskich i rehabilitacyjnych. Celem było wsparcie inwestycji, bieżących kosztów prowadzenia działalności i utrzymanie miejsc pracy. Pula środków, dzięki staraniom władz regionu, została zwiększona o **148 mln zł**.

FILAR 4 – 57 mln zł

Samorządowe działania wspierające, regionalne centrum wsparcia MŚP

To przede wszystkim działania związane z umiędzynarodowieniem gospodarki regionu i internacjonalizacją MŚP, ale też Regionalne Centrum Wsparcia MŚP, Śląskie Forum Ekspertów i Centrum Analiz Koniunktury Gospodarczej Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach. W ramach działań przygotowano „Śląski Pakiet dla Turystyki” i „Śląski Pakiet dla Mieszkańca”.

FILAR 5 – 20 mln zł

Wejścia kapitałowe zwiększające zaangażowanie inwestorów w regionie

To propozycja skierowana do podmiotów zewnętrznych i przedsiębiorców, mająca na celu wzrost współpracy i innowacyjności. Śląski Fundusz Rozwoju, wraz z inwestorami, zainwestuje w wybrane projekty ponad **26,8 mln zł**.

Śląski pakiet dla mieszkańca

112,4
mln zł

To działania skierowane na rzecz mieszkańców województwa śląskiego, które powstały w oparciu o środki unijne zarządzane z poziomu województwa. Wartość pakietu to **112,4 mln zł** w trzech filarach: zakup środków ochrony osobistej dla podmiotów leczniczych, wsparcie ochrony zdrowia i życia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (opanowanie sytuacji w placówkach opieki całodobowej, a także zatrudnienie nowych pracowników) i wsparcie podmiotów ekonomii społecznej.

Śląski pakiet dla turystyki

3,5
mln zł

Pakiet składa się z pięciu filarów o łącznej wartości **3,5 mln zł**: kampanie społeczne, wsparcie finansowe dla organizatorów wydarzeń, wsparcie turystyki zorganizowanej, a także wsparcie marek, produktów turystycznych oraz rozwój infrastruktury turystycznej. Podczas lockdownu prowadzono kampanie w mediach społecznościowych i promowano atrakcyjność turystyczną regionu. W czasie wakacji zrealizowano akcje zachęcające do odwiedzenia województwa śląskiego, a w ramach kampanii Wybieram Śląskie znane osoby polecały region jako dobre i bezpieczne miejsce do wypoczynku. Wybrane punkty turystyczne zostały wyposażone w bezpłatne zestawy do ochrony osobistej. Wsparciem objęto także tegoroczną odsłonę Juromanii i Industriady.

Łukasz Golec

Muzyk

„Czujemy się góralami, studiowaliśmy w Katowicach, całym sercem wspieramy tę akcję. Turystyka ucierpiła w trakcie pandemii, dlatego podejmujemy rękawicę i zachęcamy, żeby odwiedzić nasz region. Góry są piękne o każdej porze roku, mamy świetne jedzenie, piękne widoki i niepowtarzalny klimat”.

03 Transformacja regionu

Województwo Śląskie przyjęło zaktualizowaną strategię rozwoju „Zielone Śląskie 2030”. To najważniejszy dokument w tej kadencji, wyznaczający kierunek rozwoju dla regionu i uwzględniający proces transformacji województwa. Wspomniana transformacja winna być zaplanowana na lata i nie może wykluczać żadnego z uczestników. Województwo śląskie aspiruje do tego, by być nowoczesnym regionem europejskim o konkurencyjnej gospodarce opartej na innowacjach i nowych technologiach, ale też miejscem sprawnie zarządzanym, oferującym wysoką jakość życia mieszkańców oraz troskę o środowisko.

Te cele są możliwe do zrealizowania wyłącznie w efekcie

dobrej współpracy ze stroną rządową, samorządami i Komisją Europejską. O sprawiedliwej transformacji rozmawiano w Brukseli, na Śląsk przyjechała w styczniu Elisa Ferreira, unijna komisarz ds. spójności i reform, która uczestniczyła w konferencji „W kierunku zielonej gospodarki”. Szansą na udaną transformację regionu mogą być innowacyjne projekty, na przykład unikatowy w skali kraju Akcelerator Biznesowy KSENON, czyli centrum kreatywności, innowacyjności i przedsiębiorczości, które powstanie w Żorach. Projekt Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej ma szansę zmienić profil samej strefy, otworzyć ją na małe i średnie firmy.

Województwo
Śląskie

W kierunku
**ZIEŁONEJ
GOSPODARKI**

Towards a
**GREEN
ECONOMY**

Transformacja Regionów Górniczych
– jak podążać za "zieloną zmianą" w sprawiedliwy sposób

Coal Regions in Transition
– how to follow the "green change" in a just way

Elisa Ferreira

Komisarz UE ds. Polityki Spójności i Reform
Commissioner for Cohesion and Reforms
European Commission

Trwają negocjacje z Komisją Europejską dotyczące działań w ramach Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji. To dzięki niemu możliwe będzie finansowanie projektów inwestycyjnych i społecznych. Władzom regionu zależy na tym, by zarządzanie procesem odbywało się właśnie

z poziomu regionów. Podstawą wydatkowania środków na transformację będzie Terytorialny Plan Sprawiedliwej Transformacji, który ma zawierać zarys procesu transformacji dla wskazanych podregionów do 2030 roku. Plan opiszę ścieżkę przejścia na gospodarkę neutralną dla klimatu i wskaże terytoria, które zostaną objęte wsparciem.

Elisa Ferreira

Komisarz UE ds. Spójności i Reform

„Jesteśmy zjednoczeni wobec wyzwań i powinniśmy zmieniać świat dla naszych dzieci i wnuków. Musimy minimalizować koszty społeczne i gospodarcze transformacji. Europa stoi dziś w przededniu nowej rewolucji przemysłowej, w której istotne miejsce zajmuje polityka klimatyczna. Transformacja wiąże się z kosztami, jednak wymaga też zabezpieczenia dla ludzi, którzy pracują w przemyśle. Naszym zobowiązaniem jest wspieranie takich regionów jak Śląsk, bo one budowały siłę naszej gospodarki”.

04 Ochrona Środowiska

173,2
mln zł

Środowisko naturalne i jakość powietrza to czynniki, które wpływają na jakość życia w regionie. Renegocjacje Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego wpłynęły na wysokość środków alokowanych w obszarach, które służą likwidacji niskiej emisji. Jednym z obszarów wsparcia jest modernizacja energetyczna infrastruktury publicznej i mieszkalnej. W wyniku podniesienia alokacji na konkurs możliwe stało się dofinansowanie kolejnych 38 projektów z listy rezerwowej. Zarząd Województwa na ten obszar wsparcia uzyskał dodatkowo prawie **86 mln zł**. **Łączne wsparcie trafi na realizację 60 inwestycji na kwotę dofinansowania w wysokości 173,2 mln zł.**

Komisja Europejska zatwierdziła zwiększenie o **164 mln zł** puli środków dla projektów dotyczących Odnawialnych Źródeł Energii. Dzięki temu możliwy był wybór kolejnych 10 projektów z listy rezerwowej. Walka o lepszą jakość powietrza to także inwestycje w niskoemisyjny transport. Gliwice, Tarnowskie Góry, Goczałkowice, Toszek i Sośnicowice przystąpiły do realizacji programu niskoemisyjnego transportu miejskiego, realizując budowę centrów przesiadkowych, remonty infrastruktury dworcowej, budowę miejsc parkingowych, dróg i chodników. Na ten cel przeznaczonych zostanie ponad **250 milionów złotych**, a większa część środków pochodzi z Unii Europejskiej.

250
mln zł

Walka z niską emisją to także działania edukacyjne. Celem kampanii „MOGE! Zatrzymać SMOG – Przedszkolaku złap oddech” jest podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców, w szczególności dzieci w wieku przedszkolnym, rodziców i opiekunów w zakresie wpływu zanieczyszczonego powietrza na zdrowie. Programy edukacyjne są dostosowane do wieku dzieci i w przystępny sposób przedstawiają problem, jakim jest smog. W ramach akcji do przedszkoli w regionie przekazano 500 oczyszczaczy powietrza. Kolejne 879 sztuk tych urządzeń trafi do 449 przedszkoli jeszcze w tym roku. Przyjęta wizja rozwoju województwa zakłada, że Śląskie będzie nowoczesnym regionem o konkurencyjnej gospodarce będącej efektem odpowiedzialnej transformacji, zapewniającym możliwości rozwoju mieszkańcom i oferującym wysoką jakość życia w czystym środowisku.

Strategia będzie realizowana w ramach czterech celów, które ukierunkowują rozwój na odpowiedzialną transformację gospodarczą, tworzenie przyjaznych warunków życia dla mieszkańców, wysoką jakość środowiska i przestrzeni oraz sprawne zarządzanie procesami rozwojowymi. Strategia wyznacza również Obszary Strategicznej Interwencji, czyli terytoria kumulacji ważnych czynników rozwojowych i problemowych, ale także obszary wzrostu, czyli te jednostki, które są lub powinny być lokomotywami rozwoju dla całego regionu.

05 Projekty Unijne

6,8
mld zł

Województwo
Śląskie

Środki pochodzące z Unii Europejskiej od lat zmieniają Śląskie, zarówno w kontekście infrastrukturalnym, jak i społecznym. Zarząd Województwa włączył się aktywnie w negocjacje dotyczące kształtu nowej unijnej perspektywy finansowej na lata 2021-2027, szczególnie w odniesieniu do planowanej transformacji regionu. W ciągu ostatniego roku w Ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego zatwierdzono do dofinansowania ponad 1200 wniosków na kwotę 2,5 mld zł i podpisano 1137 umów o dofinansowanie na kwotę 2,4 mld zł. **Łączna wartość środków rozliczonych z Komisją Europejską, w połowie listopada 2020 roku jest na poziomie 6,8 mld zł**, co stanowi ponad 44 proc. alokacji całego RPO WSL. Ważne okazały się przesunięcia dokonane w RPO na wspar-

cie obszarów wymagających szczególnej pomocy w związku z walką z COVID-19. W celu ograniczenia skutków pandemii przesunięta została kwota w wysokości 498 mln zł, a środki te posłużyły do wsparcia służby zdrowia, przedsiębiorców, podmiotów z sektora ekonomii społecznej, a także dofinansowania wynagrodzeń i części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej. Mimo trudnej sytuacji związanej z wybuchem pandemii realizowane są ważne projekty związane z transformacją regionu, infrastrukturą, przedsiębiorczością czy rewitalizacją. Warto podkreślić, że **łączna wartość wszystkich zaangażowanych środków w RPO WSL wynosi obecnie 16,77 mld zł**, co stanowi prawie 110 proc. całej alokacji Programu.

16,77
mld zł

An aerial photograph of a suburban residential area. The scene shows several houses with various roof colors (grey, blue, red, white) and green lawns. A paved road runs horizontally across the middle of the image, with a few cars visible. The overall atmosphere is bright and sunny.

06

Infrastruktura

541
mln zł

W tegorocznym budżecie województwa na inwestycje związane z modernizacją dróg realizowane przez Zarząd Dróg Wojewódzkich zarezerwowano ponad 541 mln zł. Na rozbudowę infrastruktury drogowej przeznaczone są środki z budżetu województwa i z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego.

Regionalna Droga Racibórz-Pszczyna

Arteria za **296,1 mln zł** ma być gotowa w lutym 2022 roku. Droga stanowi nowy przebieg DW 935 i jest częścią Drogi Regionalnej łączącej DK 45 w gminie Rudnik z autostradą A1 w Rybniku i DK 1 w Pszczynie.

Rondo w Raciborzu-skrzyżowanie DW 935 z DW 919

Nowe rondo budowane jest na skrzyżowaniu DW 935 z DW 919. W centrum miasta trwają prace, których finał przewidziany jest w perspektywie najbliższych kilku miesięcy. Na przebudowę skrzyżowania przeznaczonych zostanie **11,6 mln zł**. Całość finansowana jest z budżetu Województwa Śląskiego.

Przebudowa DW 933

Droga jest przebudowywana na długości ponad 23 km (odcinek I na terenie gmin Wodzisław Śląski i Mszana o długości ok. 7,2 km; odcinek II na terenie gmin Pawłowice, Pszczyzna, Suszec o długości ok. 16,1 km). Finał prac planowany jest na koniec października 2021 roku. Przebudowa pochłonie **240,3 mln zł** przy dofinansowaniu z Unii Europejskiej na poziomie **140 mln zł**.

Nowe rondo w Pszczyźnie

Skrzyżowanie DW 939 z ul. Zdrojową i Sznelowiec zmieniło się w bezpieczne rondo, co poprawia bezpieczeństwo kierowców i pieszych. Udało się też upłynnić ruch. Wartość kontraktu wyniosła **5,2 mln zł**. Finansowanie pokrył w całości budżet województwa.

Remont DW 791

Trwają prace na DW 791 między Zawierciem (DK 78) a Kolonią Poczesną (DK 1). Inwestycja ma zakończyć się do końca stycznia 2022 roku. Do tego czasu ponad 24-kilometrowy odcinek drogi zyska nową nawierzchnię, chodniki i ciągi pieszo-rowerowe. Modernizacja kosztować będzie **238,1 mln zł**.

Obwodnica Buczkowic

W styczniu do użytku kierowców oddano nową obwodnicę Buczkowic. Obwodnica stanowi połączenie drogi ekspresowej S1 z DW 942 prowadzącą do Szczyrku. Trasa ułatwia dojazd w Beskidy i zapewnia łatwiejszy wyjazd ze Szczyrku w godzinach szczytu.

Obwodnica Węgierskiej Górki

Wartą **1,4 mld zł** umowę na zaprojektowanie i wybudowanie odcinka drogi ekspresowej S1 od węzła Przybędza do węzła Milówka podpisano w 2019 roku. Obwodnica Węgierskiej Górki to ostatni brakujący fragment trasy S1 między Bielskiem-Białą a Zwardoniem o długości ok. 8,5 km. Prace budowlane rozpoczęły się w czerwcu 2020 roku i zakończą się w 2023 roku.

Obwodnica Częstochowy

W grudniu 2019 roku premier Mateusz Morawiecki otworzył autostradową obwodnicę Częstochowy. Dzięki tej inwestycji mieszkańcy regionu mogą podróżować na północ Polski autostradą A1, omijając Częstochowę. Celem inwestycji było ponadto wprowadzenie ruchu tranzytowego z miasta.

Śląskie inwestuje w rozwój transportu kolejowego. Komisja Europejska zatwierdziła wkład finansowy dla projektu „Rewitalizacja linii kolejowych nr 694/157/190/191 Bronów - Bieniowiec - Skoczów - Goleszów - Cieszyn/Wiśła Głębcze”. Wartość inwestycji to ponad **565 mln zł**, zaś dofinansowanie unijne – ponad **360 mln zł**. Realizacja inwestycji umożliwi dogodne połączenie południowych części województwa z centrum regionu. To alternatywa dla połączenia drogowego, co ma znaczenie w kontekście rozwoju turystyki. Warto podkreślić, że Koleje Śląskie przewiozły w ubiegłym roku 20 mln pasażerów. Spółka nie rezygnuje z ważnych inwestycji i nowych projektów. Koleje Śląskie inwestują w tabor i rozwój sieci połączeń. W grudniu powrócą regularne połączenia na trasie Katowice-Kraków, a najszybsze z nich potrwa 62 minuty. Sukcesem okazała się akcja „Kolej na Ferie”, z której skorzystało w tym roku 167 tys. osób.

565
mln zł

07 Park Śląski

Zielona Pęta Śląska

Prace modernizacyjne w Parku Śląskim nabierają tempa. **W ciągu najbliższych lat trafi tu 210 mln zł w ramach unijnej inicjatywy Jessica.** W efekcie planowanych inwestycji powstaną wyjątkowe przestrzenie rekreacyjne w sercu Śląska, nowoczesna i przyjazna wszystkim pokoleniom mieszkańców.

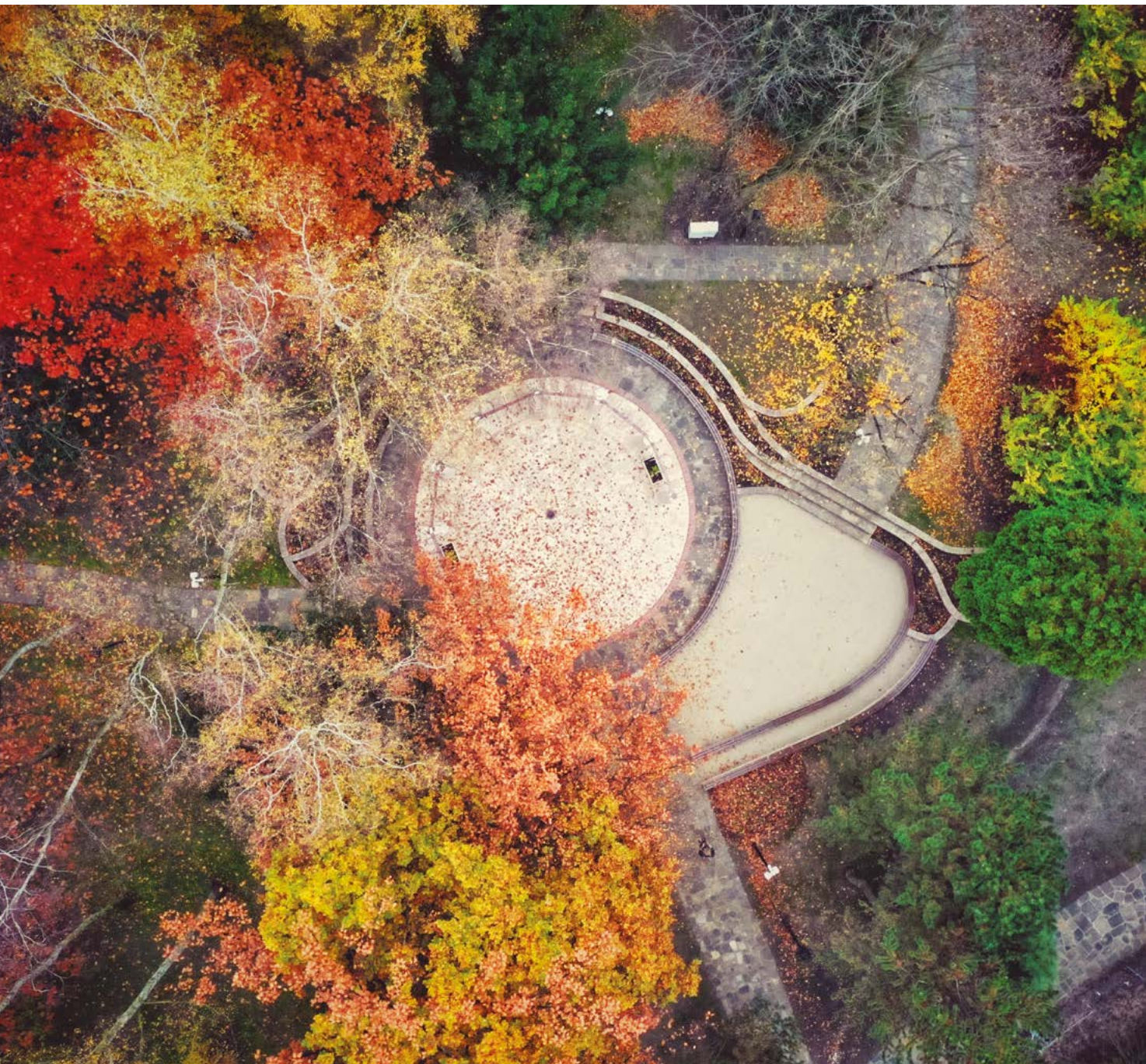

Obecnie trwają prace przy modernizacji Ogrodu Japońskiego, którego powierzchnia powiększy się dwukrotnie, w pierwszy etap wkroczył remont hali wystaw „Kapelusz” i Świątyni Petrycha, regulowana jest gospodarka wodna w parku, trwa budowa Parku Wielu Pokoleń. Park Śląski stawia na inteligentną i przyjazną środowisku infrastrukturę, system ładowarek elektrycznych i transportu elektrycznego, a także energooszczędne oświetlenie i odnawialne źródła energii. Przed nami szereg nowych inwestycji o wartości **14 mln zł**. Małe Kręgi Taneczne i Duży Krąg Taneczny przejdą gruntowny remont, zostaną zmodernizowane i przystosowane do nowych funkcji. Zmieni się także otoczenie hali wystaw „Kapelusz”. W parku pojawią się nowe ławki, stoły i infrastruktura parkowa.

210
mln zł

To nie koniec zielonej rewolucji w Parku Śląskim. W miejscu kultowego kąpieliska „Fala” ma powstać nowy obiekt, nowoczesny i przyjazny rodzinom z dziećmi. Wstępny projekt kąpieliska ulokowanego na 4 ha powierzchni spotkał się ze entuzjastycznym przyjęciem. Metamorfozę przechodzi też Planetarium Śląskie. W nowym budynku oprócz astronomii prezentowane będą zagadnienia związane z sejsmologią i meteorologią, obiekt będzie prezentował naukę w interaktywnej formie. Po zakończeniu robót budowlanych oraz wyposażeniu obiektu Planetarium Śląskie wzbogaci się o nowy budynek o powierzchni ponad 2,5 tysiąca metrów kwadratowych. Jego duża część będzie się mieścić pod ziemią. Swoją ofertę poszerza również Śląski Ogród Zoologiczny, czego przykładem jest powrót pingwinów po 43 latach ich nieobecności.

08

Powstania Śląskie

W województwie śląskim trwają obchody stulecia wybuchu Powstań Śląskich. W tym roku uczciliśmy setną rocznicę II Powstania Śląskiego.

To kolejny etap trwających do 2022 roku obchodów jubileuszowych w regionie. Od 15 do 19 sierpnia zorganizowano uroczystości upamiętniające wybuch II Powstania Śląskiego, połączone z setną rocznicą Bitwy Warszawskiej. W Sali Sejmu Śląskiego zorganizowano sympozjum dla uczczenia śmierci doktora Andrzeja Mielęckiego i rocznicy wybuchu powstania. Z przystanku przy katowickim Rynku wyruszył Tramwaj Powstańczy. Mieszkańcy otrzymali „Korfantówkę” – gazetę okolicznościową z ilustrowanym dodatkiem. W Archikatedrze Chrystusa Króla w Katowicach odbył się koncert pieśni patriotycznych, który poprzedził mszę świętą w intencji Ojczyzny, poświęconą bohaterom II Powstania Śląskiego i Bitwy Warszawskiej.

W Parku Śląskim uroczystości odbywały się na Skwerze Stulecia Powstań Śląskich. W otwarciu skweru i odsłonięciu pamiątkowej tablicy ku czci powstańców uczestniczył premier Mateusz Morawiecki. W ramach obchodów Święta Wojska Polskiego można było obejrzeć militaria z przekroju dekad, a także wystawę dedykowaną bohaterom Powstań Śląskich. Na regionalne tory wyjechał w tym roku także „Korfanty” – drugi, po ubiegłorocznym „Powstańcu Śląskim”, pojazd typu ELF, symboliką nawiązujący do setnej rocznicy zrywów narodowowyzwoleńczych, dzięki którym Góry Śląsk powrócił do Polski.

Mateusz Morawiecki

Prezes Rady Ministrów

„Z ogromną wdzięcznością przyjmuję fakt inauguracji tego dzieła i tego miejsca, które symbolizuje tak ważne dla naszej historii daty Powstań Śląskich. Bo trzeba dziś powiedzieć, że bez Śląska nie byłoby silnej Polski. Wierzę, że ludzie, którzy historię Polski wtedy tworzyli, bohaterowie tamtych lat, byli by ze współczesnego Śląska i dzisiejszej Polski dumni”.

09 Kultura i wydarzenia

213,7
mln zł

Wydatki na kulturę w tegorocznym budżecie Województwa Śląskiego są rekordowe i wynoszą 213,7 mln zł. To o ponad 31 mln zł więcej niż w roku ubiegłym. W tym trudnym dla świata kultury czasie władze regionu angażowały się w ważne projekty i organizację wielu interesujących wydarzeń kulturalnych.

Muzeum Powstań Śląskich

Umowa na współprowadzenie z Miastem Świętochłowice Muzeum Powstań Śląskich nabiera szczególnego wymiaru w kontekście trwających w regionie obchodów stulecia wybuchu zrywów narodowościowych na Śląsku. Muzeum zyska dzięki tej współpracy nowe możliwości, by móc jeszcze lepiej i ciekawiej przybliżyć historię Śląska.

Panteon Górnśląski

Panteon Górnśląski powstanie w podziemiach Archikatedry Chrystusa Króla w Katowicach. Umowa pomiędzy Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Województwem Śląskim, Archidiecezją Katowicką i Miastem Katowice została zawarta w obecności premiera Mateusza Morawieckiego. Zadaniem Panteonu ma być rzetelny przekaz historyczny, obejmujący ważne osoby z historii Śląska. Wystawa będzie podzielona na cztery obszary – związane z kulturą, społeczeństwem, bohaterami i ludźmi kościoła. Panteon Górnśląski ma zostać oddany do użytku w czerwcu 2022 roku, w stulecie powrotu Śląska do Polski.

Śląskie Centrum Wolności i Solidarności

Trwają prace przy rozbudowie Śląskiego Centrum Wolności i Solidarności w Katowicach. Projekt jest wspólnym przedsięwzięciem Województwa Śląskiego oraz Miasta Katowice. Centrum w nowej formule ma być miejscem pamięci i edukacji. W efekcie ma powstać wyjątkowa placówka muzealna przedstawiająca historię opozycji politycznej w latach 1980-1989 na Górnym Śląsku. Nowa ekspozycja ma być przede wszystkim skierowana do młodych ludzi, scenograficzna i nowoczesna, a jej zakres szeroki i nawiązujący do historii tego miejsca i ówczesnej sytuacji w Polsce.

Transatlantyk

Po raz pierwszy w regionie odbył się Międzynarodowy Festiwal Filmowy Transatlantyk, którego twórcą jest laureat Oscara Jan A.P. Kaczmarek. Artysta w ubiegłym roku przygotował wyjątkowe widowisko multimedialne „Rapsodia Śląska” z okazji stulecia wybuchu I Powstania Śląskiego, które przyciągnęło na Stadion Śląski tysiące osób. Pokazy festiwalowe w ramach Transatlantyku odbywały się w katowickich kinach i w Internecie. Program wypełniły premiery filmów z największych światowych festiwali, filmy krótkometrażowe, klasyka kina, a także spotkania z artystami, debaty i koncerty. Ważnym punktem tej edycji była sekcja prezentująca bogactwo artystyczne filmowców związanych ze Szkołą Filmową im. Krzysztofa Kieślowskiego Uniwersytetu Śląskiego.

Sylwester i Eurowizja

Prawie 48 tys. osób wzięło udział w jednej z największych imprez sylwestrowych w kraju, która odbyła się na Stadionie Śląskim. Sylwestrowa Moc Przebojów zgromadziła wielkie gwiazdy muzyki i miliony widzów przed telewizorami. Za nami także finał Eurowizji Junior w Gliwicach. Województwo Śląskie było jednym ze współorganizatorów wydarzenia. To promocja województwa śląskiego w Europie i na świecie. Publiczność zgromadzona w hali oraz przed telewizorami mogła poznać i zobaczyć najbardziej charakterystyczne miejsca województwa śląskiego, m.in. katowicką Strefę Kultury, gliwicki rynek, siedzibę Zespołu Pieśni i Tańca „Śląsk” w Koszęcinie czy jezioro Żywieckie.

Industriada i Juromania

Oba wydarzenia odbywały się w trudnym czasie związanym z pandemią i w obu przypadkach organizatorzy zadbali o bezpieczeństwo. Przemysłowe serce Śląska znów zabiło mocniej. Święto Szlaku Zabytków Techniki odbyło się z imponującą inauguracją w Sztolni Królowa Luiza w Zabrze i multimedialnym finałem w Tychach. Industriada w tym roku odbywała się w 36 obiektach w 23 miejscowościach. Święto Szlaku Zabytków Techniki to jedno z najbardziej rozpoznawalnych wydarzeń w Polsce, które każdego roku przyciąga do województwa tysiące osób. Wydarzenie odbywało się w nowej formule, a część atrakcji można było zobaczyć online.

Pod zamkiem w Olsztynie zainaugurowano tegoroczną odsłonę Juromanii. To okazja, by przenieść się w średnio-wieczny klimat zamków i warowni. Uczestnicy mogli zobaczyć turnieje rycerskie, pokazy historyczne, skosztować regionalnej kuchni, wziąć udział w warsztatach i zajęciach edukacyjnych dla całych rodzin. Celem święta Jury Krakowsko-Częstochowskiej jest promocja regionu i przedłużenie sezonu turystycznego na Jurze.

10 Sport

Województwo śląskie to region, w którym odbywają się imprezy sportowe z udziałem gwiazd, ale także te dostępne dla amatorów. To region atrakcyjny turystycznie i niezwykle różnorodny, oferujący mnóstwo atrakcji. Zarząd Województwa inwestuje w organizację wydarzeń sportowych i kulturalnych na Stadionie Śląskim, arenie o dużym potencjale i wielkich tradycjach, ale wspiera także szereg imprez sportowych odbywających się w całym województwie. Śląskie jest liderem wśród regionów pod względem nakładów na sport.

Tour de Pologne

Honorowy start wyścigu miał miejsce na Stadionie Śląskim. Tour de Pologne to jeden z najbardziej prestiżowych wyścigów, w którym uczestniczą najlepsi kolarze i grupy na świecie.

Memoriały Lekkoatletyczne

Memoriał Janusza Kusocińskiego i Memoriał Kamili Skolimowskiej to największe w Polsce imprezy lekkoatletyczne, które po raz kolejny gościły na Stadionie Śląskim. Polski Związek Lekkiej Atletyki nadał obiektowi tytuł Narodowego Stadionu Lekkoatletycznego. Mimo trudnej sytuacji związanej z pandemią koronawirusa w obu imprezach wzięli udział najlepsi lekkoatleci na świecie, a memoriały były świetnym przetarciem przed planowanymi na maj 2021 roku Lekkoatletycznymi Mistrzostwami Świata Sztafet.

Rajd Śląska

Finowie Jari Huttunen i Mikko Lukka triumfowali w tegorocznej odsłonie Rajdu Śląska. W rajdzie uczestniczyło prawie 120 pojazdów, tych współczesnych i historycznych. Najlepsze załogi Rajdowych Samochodowych Mistrzostw Polski odebrały pamiątkowe puchary z rąk marszałka Jakuba Chetstowskiego podczas ceremonii, która odbyła się przed Stadionem Śląskim. Rajd był elementem obchodów 100-lecia Powstań Śląskich.

Silesia Marathon

Blisko 3,5 tysiąca zawodników i zawodniczek wystartowało w tegorocznej edycji Silesia Maratonu. Biegacze pokonali 42-kilometrową trasę wiodącą ulicami Katowic, Mysłowic, Siemianowic Śląskich i Chorzowa. Meta największego biegu w regionie tradycyjnie była zlokalizowana w kultowym Kotle Czarownic.

800
tys. zł

Program Klub

800 tys. zł trafiło do 73 klubów sportowych z regionu w ramach „Śląskiego Programu Klub”. Dofinansowanie można przeznaczyć m.in. na zakup sprzętu sportowego, opłacenie trenerów i organizację obozów sportowych.

Ambasadorowie sportu

Śląskie wspiera gwiazdy świata sportu i ich sukcesy, które dla regionu i mieszkańców są powodem do dumy. Współpraca z najlepszymi sportowcami to dla regionu szansa na przyciągnięcie największych imprez, jak choćby Lekkoatletycznych Mistrzostw Świata Sztafet, które odbędą się w maju 2021 roku na Stadionie Śląskim. Grono sportowych ambasadorów województwa, w którym znajdują się już Anita Włodarczyk, dwukrotna mistrzyni olimpijska w rzucie młotem, a także utytułowane polskie lekkoatletki, Justyna Święty-Ersetic i Ewa Swoboda, zasilili w tym roku czterokrotny mistrz świata w rzucie młotem, Paweł Fajdek. Mistrzowie wspierają region w promocji lekkiej atletyki i Stadionu Śląskiego, a jednocześnie promują aktywność i zdrowy styl życia wśród najmłodszych, organizując cykl treningów dla uczniów szkół podstawowych i inspirując ich do kontynuowania sportowej pasji i osiągnięcia coraz lepszych wyników.

Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego

ul. Ligonía 46, 40-037 Katowice

e-mail: kancelaria@slaskie.pl

tel. centrala: +48 (32) 20 78 888

slaskie.pl

powstania.slaskie.pl

